

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๘/๒๕๖๖

เรื่องพิจารณาที่ ๒๒/๒๕๖๖

วันที่ ๑๕ เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง ศาลจังหวัดชลบุรี ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๕ วรรคสาม และมาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ความเห็น

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ร้องส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒
วรรคหนึ่ง กรณีนิติบุคคลอาคารชุดนอร์ท บีช โดยบริษัท สยามบางกอก ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด
โจทก์ที่ ๑ กับพวกรวม ๒ คน ฟ้องนายวีระศักดิ์ ไชยสุขเจริญกุล จำเลยที่ ๑ กับพวกรวม ๓ คน
ต่อผู้ร้อง ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อ ๗๗๒/๒๕๖๕ ในความผิดฐานเป็นตำรวจ ผู้ใช้หลักทรัพย์ ทำให้
เสียหาย และบุกรุก โดยโจทก์ที่ ๑ มีอาคารชุดพักอาศัย ๒ อาคาร ประกอบด้วยห้องชุด ๒๐๐ ห้องชุด
ส่วนโจทก์ที่ ๒ เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ห้องชุดพักอาศัย อาคารเอ ๑๔ ห้องชุด จำเลยที่ ๑ และที่ ๒
ร่วมกันก่อให้เกิดจำเลยที่ ๓ พร้อมคนงานอีกสองคน กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ทำให้เสียหายและ
บุกรุก โดยจำเลยที่ ๒ ใช้ของแข็งงัดกุญแจประตูทางเข้าสำนักงานของโจทก์ที่ ๑ เข้าไปในทรัพย์สินส่วนกลาง
และใช้ลูกกุญแจเปิดประตูห้องชุดพักอาศัยของโจทก์ที่ ๒ จากนั้นจำเลยที่ ๓ กับพวก ร่วมกันบุกรุกเข้าไป
ภายในห้องชุดและถอดเครื่องปรับอากาศ โดยร่วมกันกระทำความผิดตั้งแต่สองคนขึ้นไป หลังจากนั้น
จำเลยที่ ๓ กับพวก ร่วมกันลักเอาเครื่องปรับอากาศดังกล่าวไป โดยใช้รถยนต์เป็นยานพาหนะเพื่อสะดวก
แก่การกระทำความผิดในการพาทรัพย์นั้นไป หรือเพื่อให้พ้นการจับกุม ขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสาม
ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๙๐ มาตรา ๙๑ มาตรา ๓๓๔
มาตรา ๓๓๕ มาตรา ๓๓๖ ทวิ มาตรา ๓๕๘ มาตรา ๓๖๒ มาตรา ๓๖๔ และมาตรา ๓๖๕

ในระหว่างการไต่สวนมูลฟ้องของผู้ร้อง จำเลยทั้งสามยื่นคำร้องต่อผู้ร้องขอให้ส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยว่า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๕ วรรคสอง (ที่ถูกคือ มาตรา ๑๖๕ วรรคสาม) ที่บัญญัติว่า “... ห้ามมิให้ศาลถามคำให้การจำเลย และก่อนที่ศาลประทับฟ้อง มิให้ถือว่าจำเลยอยู่ในฐานะเช่นนั้น” ขัดต่อหลักความเสมอภาคและหลักการรับฟังความทุกฝ่าย เพราะเมื่อจำเลยได้เสนอพยานหลักฐานที่จะสามารถทำให้ศาลสั่งคดีไม่มีมูลได้ ศาลมักจะหยิบยกหลักการที่ว่า ในชั้นไต่สวนมูลฟ้องจำเลยยังไม่อยู่ในฐานะเช่นนั้น บกปัดการรับเอกสารหรือหลักฐานของจำเลย มิได้เป็นการประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน เป็นการจำกัดสิทธิในการสู้คดีของจำเลย อย่างเต็มที่เพื่อพิสูจน์ให้ศาลเห็นว่า คดีของโจทก์ไม่มีมูลที่จะประทับฟ้อง แม้ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยเพิ่มบทบัญญัติมาตรา ๑๖๑/๑ และมาตรา ๑๖๕/๒ แต่ศาลยังคงนำหลักการจำกัดสิทธิของจำเลยในชั้นไต่สวนมูลฟ้องตามมาตรา ๑๖๕ วรรคสาม มาใช้ ดังนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๕ วรรคสาม จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๗ และตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “คำสั่งศาลที่ให้คดีมีมูลย่อมเด็ดขาด ...” ขัดต่อหลักการรับฟังความทุกฝ่าย เพราะอาจพิจารณาและสั่งโดยผิดกฎหมายได้ ไม่เป็นธรรม ขัดต่อหลักความเสมอภาคและหลักประกัน ความยุติธรรมของศาล เนื่องจากกรณีที่ศาลมีคำสั่งว่าคดีไม่มีมูล กฎหมายให้สิทธิโจทก์ในการอุทธรณ์หรือฎีกาต่อไปตามกฎหมายได้ เป็นการจำกัดการใช้สิทธิของบุคคลตามกระบวนการยุติธรรม จึงขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๗

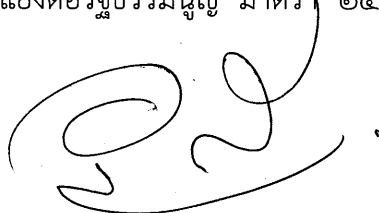
โจทก์ทั้งสองยื่นคัดค้านคำร้องขอให้ส่งคำโต้แย้งดังกล่าวว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา ๑๖๕ วรรคสอง ใช้บังคับกับคดีซึ่งพนักงานอัยการเป็นโจทก์ ซึ่งข้อเท็จจริงในคดีนี้ เป็นคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๕ วรรคสอง จึงมิใช่ บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี ส่วนมาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติให้คำสั่งของศาล ที่ให้คดีมีมูลย่อมเด็ดขาดนั้น เนื่องจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๖ กำหนดว่า คำสั่งระหว่างพิจารณาที่ไม่ทำให้คดีเสร็จสำนวน ห้ามมิให้อุทธรณ์คำสั่งนั้นจนกว่าจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ในประเด็นสำคัญและมีอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นด้วย เมื่อคำสั่งของศาลให้คดีมีมูลทำให้ต้อง ดำเนินกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีต่อไป จึงเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณาที่ไม่ทำให้คดีเสร็จสำนวน บทบัญญัติดังกล่าวได้ให้สิทธิเสรีภาพแก่บุคคลโดยเสมอภาคกันทางกฎหมายและให้ความคุ้มครองตาม กฎหมายเท่าเทียมกัน จึงไม่เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๗

ศาลรัฐธรรมนูญไม่รับวินิจฉัยคำโต้แย้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ เพราะเป็นบทบัญญัติ ในหมวด ๑ บททั่วไป ที่วางหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญไว้ มิได้มีข้อความที่เป็น การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพไว้เป็นการเฉพาะ

พิจารณาแล้ว เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๕ วรรคสาม บัญญัติว่า “ในคดีราษฎรเป็นโจทก์ ศาลมีอำนาจไต่สวนมูลฟ้องลับหลังจำเลย ให้ศาลส่งสำเนาฟ้องแก่จำเลย รายตัวไป กับแจ้งวันนัดไต่สวนให้จำเลยทราบ จำเลยจะมาฟังการไต่สวนมูลฟ้อง โดยตั้งทนายให้ซักค้าน พยานโจทก์ด้วยหรือไม่ก็ได้ หรือจำเลยจะไม่มา แต่ตั้งทนายมาซักค้านพยานโจทก์ก็ได้ ห้ามมิให้ศาล ถ้ามคำให้การจำเลย และก่อนที่ศาลประทับฟ้องมิให้ถือว่าจำเลยอยู่ในฐานะเช่นนั้น” และมาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “คำสั่งของศาลที่ให้คดีมีมูลยอมเด็ดขาด แต่คำสั่งที่ว่าคดีไม่มีมูลนั้น โจทก์มีอำนาจ อุทธรณ์ฎีกาได้ตามบทบัญญัติว่าด้วยลักษณะอุทธรณ์ฎีกา” นั้น การให้ไต่สวนมูลฟ้องก็เพื่อให้ศาล ได้พิจารณาในเบื้องต้นก่อนว่าคดีอาญาที่โจทก์นำมายื่นฟ้อง โจทก์มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิสูจน์ ความผิดของจำเลยแต่ละกระทงในชั้นพิจารณาได้หรือไม่ เพื่อเป็นหลักประกันว่าจำเลยจะไม่ถูกโจทก์ กลั่นแกล้งฟ้องโดยไม่มีมูลความจริง อันนำความเดือดร้อนมาสู่ราษฎรด้วยตนเองโดยไม่จำเป็น ถ้าปรากฏว่า คดีแต่ละกระทงมีมูลเพียงพอศาลก็จะมีคำสั่งประทับฟ้องไว้พิจารณา แต่หากความผิดกระทงใดไม่มีมูล เพียงพอศาลก็จะพิพากษายกฟ้องในกระทงนั้น การพิจารณาในชั้นไต่สวนมูลฟ้องจึงเป็นเรื่องระหว่าง ศาลกับโจทก์ จำเลยจะมาฟังการไต่สวนมูลฟ้อง โดยตั้งทนายให้ซักค้านพยานโจทก์ด้วยหรือไม่ก็ได้ หรือจำเลยจะไม่มา แต่ตั้งทนายไปซักค้านพยานโจทก์ก็ได้ นอกจากนั้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา ๑๖๕/๒ จำเลยอาจแถลงให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายอันสำคัญ ที่ศาลควรสั่งว่าคดีไม่มีมูล โดยระบุถึงตัวบุคคล เอกสาร หรือวัตถุที่จะสนับสนุนข้อเท็จจริงตามคำแถลง ของจำเลยด้วยก็ได้ ซึ่งศาลอาจเรียกบุคคล เอกสาร หรือวัตถุดังกล่าวมาเป็นพยานศาลเพื่อประกอบ การวินิจฉัยสั่งคดีได้ตามที่จำเป็นและสมควร ส่วนการที่ให้คำสั่งศาลว่าคดีมีมูลเป็นเด็ดขาดตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง เพราะศาลเห็นว่า จากการไต่สวนมูลฟ้องนั้น คดีมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะรับคดีไว้พิจารณาคดีต่อไปได้ ซึ่งจำเลยก็มีโอกาสต่อสู้คดีในชั้นพิจารณา ได้อีก แต่หากศาลมีคำสั่งว่าคดีไม่มีมูล ให้โจทก์อุทธรณ์ฎีกาได้ เพื่อให้ศาลชั้นอุทธรณ์ชั้นฎีกาได้พิจารณา อีกครั้งว่า คดีของโจทก์ไม่มีมูลตามที่ศาลชั้นต้นพิจารณาหรือไม่ มิฉะนั้นเป็นการตัดสิทธิการฟ้องคดี ของโจทก์ทันที แต่แม้โจทก์จะสามารถอุทธรณ์ฎีกาได้ก็ต้องเป็นไปตามบทบัญญัติว่าด้วยลักษณะ อุทธรณ์ฎีกา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๔ อุทธรณ์และฎีกา ตั้งแต่มาตรา ๑๙๓ ถึงมาตรา ๒๒๕ มิได้ให้สิทธิโจทก์ทุกกรณีแต่อย่างใด มีการจำกัดสิทธิบางกรณีด้วย เช่น การห้ามอุทธรณ์ ในปัญหาข้อเท็จจริงในคดีซึ่งอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับ

ไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับตามมาตรา ๑๙๓ ทวิ การห้ามอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา
ตามมาตรา ๑๙๖ หรือห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อกฎหมายที่มีได้ยกขึ้นว่ากล่าวกันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น
ตามมาตรา ๑๙๕ เป็นต้น และศาลต้องส่งสำเนาอุทธรณ์ของโจทก์ให้จำเลยแก่ภายในกำหนดสิบห้าวัน
นับแต่วันที่ได้รับสำเนาอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๐๐ ดังนั้น บทบัญญัติมาตรา ๑๖๕ วรรคสาม และ
มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง จึงมิได้ขัดต่อสิทธิของประชาชน และไม่ขัดต่อความเสมอภาคในกฎหมาย
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง

จึงมีความเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๕ วรรคสาม และ
มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ